

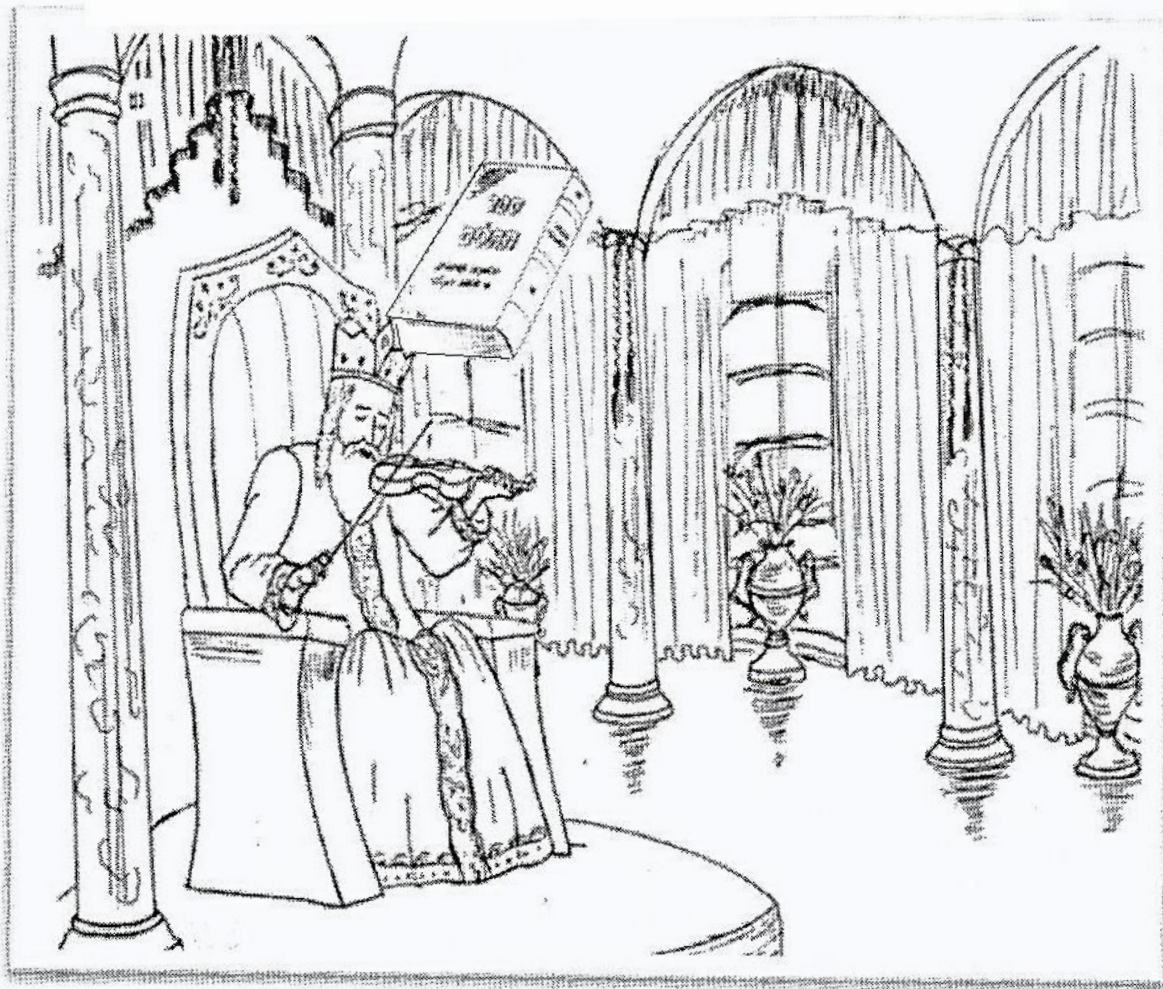
מפתח חג השבועות חלק ה' תוכן מ-א1 עד ד8א

עמוד

א1ד מפתח שבועות חלק ה'	1
ד6 סיפור שבועות שער מגילת רות עם תמונות	2
ד6א סיפור שבועות מגילת רות עם תמונות	3-16
ד6ב סיפור שבועות חכמת דוד בצעירותו	17-18
ד6ג סיפור רבי אליעזר בן הורקנוס	19-20
ד7 עיוני שבועות דף קשר מתן תורה קרית ספר	21
ד7א עיוני שבועות דף קשר קרית ספר	22-24
ד7ב עיוני שבועות הכנה לקבלת התורה קרית ספר	25
ד8 תפילת השל"ה 1	26
ד8א תפילת השל"ה לערב ראש חודש סיון	27-28

מַגִּילַת רוּת

סיפור מגילת רות עם ציורים

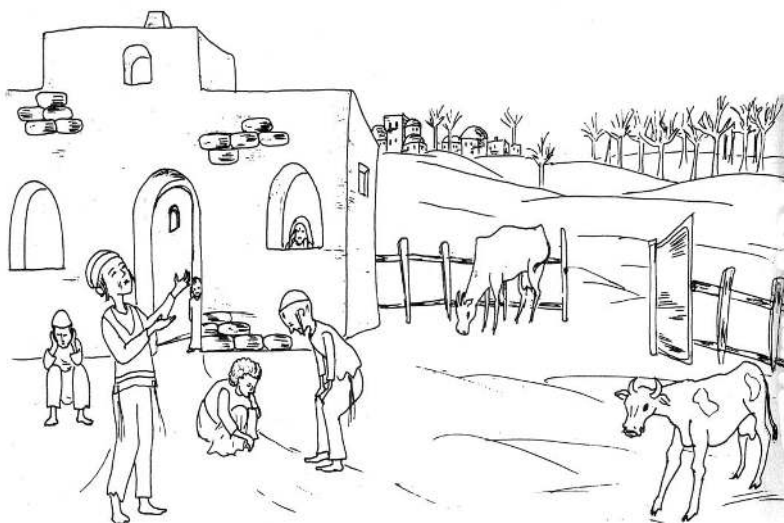

מוֹצֵלַת רוֹת

"וַיְהִי בַיָּמֵי שָׁפֹט הַשּׁוֹפְטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ". אוֹי
כִּמָּה עָצוּב - יְלָדִים רָעִבִים וְצָנוּמִים... וְכִמּוֹהֶם גַּם
הַגָּדִיִּים וְהָעִזִּים.

כָּלֵם מִסְתַּוְּבָבִים וּמִתְפַּשִּׁים דְּבַר מָה לְהַחְיֹת בּוֹ אֶת
נַפְשָׁם הָעֲגוּמָה. וְאַמָּא, שֶׁבַעֲצָמָה כָּל כֹּךְ חֲלָשָׁה
וְרַעֲבָה,

הִלֵּב נִשְׁלָה מִתְפַּלֵּץ מַצֵּר בְּרֹאוֹתָהּ אֶת עוֹלָלָהּ
הַמִּסְכָּנִים הָרָעִבִים.

מוֹצֵלַת רוֹת

הַרואִים אָמֵם כָּאן בֵּית מִפְאָר?
בֵּית זֶה שֵׁיךְ לְאַלְמָלֶךְ, יְהוּדֵי עֲשִׂיר,
שְׁעֵדִין הָיוּ לוֹ בַּמַּחֲסָנִים קֶמֶת, סֶפֶר, שְׁמֹן, פֵּרוֹת
וְיִרְקוֹת.
בָּאִין בִּרְרָה, הוּא חֵלֶק מִרְכּוּשׁוֹ לְעֲנִיִּים הָרַעֲבִים,
אָבֵל מִיָּד הַחֲלִיט לַעֲזֹב אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְתַקּוּפַת
הָרַעֲב,
כְּדִי שְׁלֹא יִשָּׂאֵר לָלֵא רְכוּשׁ...

בִּזְכֹּת רוּת

אֶלִּימֶלֶךְ וְאִשְׁתּוֹ נָעַמִּי וּשְׁנֵי בָנָיו, מִחֲלוֹן וּכְלִיוֹן,
עוֹזְבִים אֶת אֶרֶץ מוֹלְדָתָם,
עוֹזְבִים אֶת אֲחֵיהֶם בְּצָרָה וּבְרָעָב -
וְהֵם נוֹסְעִים עִם רְכוּשָׁם
לְאֶרֶץ מוֹאָב הַנִּכְרִיָּה, לְגוֹר בָּהּ.

מוֹזַלֵּת רוּת

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כָּעַס עַל אֱלִימֶלֶךְ עַל שֶׁעָזַב אֶת
אֶחָיו הַיְּהוּדִים בְּצָרָה
וְלֹא רָצָה לְהַחְיֹת אֶת נַפְשָׁם בְּהִיּוֹתָם בְּרָעַב
מִיָּד הָעֲנִישׁ אוֹתוֹ קִשּׁוֹת.
אֱלִימֶלֶךְ יָמָת.
הוּא הַשָּׂאִיר אֶת אִשְׁתּוֹ הַיְּקָרָה וּשְׁנֵי בָנָיו אֲבֵלִים
וְעַצוּבִים.

בִּזְכַּת רוּת

שְׁנֵי הַנְּסִיכוֹת עָרְפָה וְרוּת, בְּנוֹתָיו שֶׁל מֶלֶךְ מוֹאָב,
נִשְׂאוּ לְמַחֲלוֹן וְכִלְיוֹן, בְּנֵי אֱלִימֶלֶךְ שְׁנַפְטָר,
וַיַּחֲדּוּ חֵיו בְּאַרְמוֹן הַמְּלוּכָה כְּעֶשֶׂר שָׁנִים.
אָבֵל גַּם בְּשְׁנֵי הַבָּנִים, מַחֲלוֹן וְכִלְיוֹן, פָּגַע עוֹנֵשׁ
מִשָּׁמַיִם:
הֵם מָתוּ וְהַשָּׂאִירוּ אֶת נְשֵׁיהֶם אֶלְמָנוֹת צְעִירוֹת.

מוֹצֵלֶת רוּת

כַּלּוּתִיָּה הָעֲצוּבוֹת שֶׁל נַעֲמִי מְלוּוֹת אֶת חֲמוּתָן.
הָאֵהוּבָה עֲלֵיהֶם כָּל כֹּף לֹאן? בְּזָרְפָּה לְאֶרֶץ יְהוּדָה.
הִיא שָׁמָעָה שֶׁהָרָעַב הִסְתִּים וְהִחֲלִישָׁה לַחֲזוֹר לְאֶרֶץ
מוֹלְדָתָהּ.

"שִׁבְנָה בְּנוֹתִי, לָמָּה תִּלְכְּנָה עִמִּי?" אוֹמְרַת נַעֲמִי
לְכַלּוּתִיָּה בְּגָבּוּל אֶרֶץ מוֹאָב חֲזִרְנָה לְאֶרְמוֹן הַמְּלוּכָה
שֶׁל אַבִּיכָן.

וְכִי מָה יֵשׁ לָכֵן מִמֶּנִּי אִשָּׁה עֲנִיָּה וְגִלְמוּדָה?"
אַבֵּל הֵן בּוֹכוֹת וְלֹא רוֹצוֹת לְהַנִּתֵּק מִנַּעֲמִי, חֲמוּתָן
הִיקָרָה.

עֲרָפָה נִכְנָעָה. הִיא נִשְׁקָה לַחֲמוּתָה. וְחִזְרָה לְאַרְמוֹן
אָבִיהָ

אָבֵל רוּת דָּבָקָה בָּהּ, בַּחֲמוּתָה.
"לֹא" הִיא הִכְרִיזָה, "אֲנִי לֹא עוֹזֶבֶת אוֹתָךְ!
כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֵלָיו,
עִמָּךְ עָמִי, וְאֶלְקֶיךָ אֶלְקִי."

בוגלת רות

נַעֲמִי חֲשָׂה, לְשָׂרוֹת אָכֹן מִתְּכַוֵּנָה בְּרָצִינֹת
לְדַבֵּק בָּעַם יִשְׂרָאֵל וּבָה!
"וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּי הֶן" - בְּיַחַד צָעְדוּ נַעֲמִי וְרוֹת
בְּדַרְכּוֹ לַיַּעֲקֹב הַמְּשֻׁמֶּה,
עַד אֲשֶׁר הִגִּיעוּ לְבֵית לָחֶם.

וְהִנֵּה, סוּף סוּף הִגִּיעוּ לְבֵית לָחֶם.

"וְתֵהֱמָה כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וְתֹאמַרְנָה: הֲזֹאת נַעֲמִי?"

כִּמָּה הִתְפַּלְאוּ הַכֹּל לְרֹאוֹת אֶת נַעֲמִי הָעֹשִׂירָה חוֹזֶרֶת

בְּעֶנִי וּבַחֲסֹר כָּל.

וּמָה עָנְתָה לָהֶם נַעֲמִי?

"אֵל תִּקְרְאֶנָּה לִי נַעֲמִי קְרֹאן. תִּקְרְאֶנָּה לִי מָרָה כִּי

הֵמֶר שָׁקִי לִי מֵאֵד...

אֲנִי מִלֵּאָה הִלַּכְתִּי וְרִיקָם הִשִּׁיבֵנִי ה'..."

מוֹצֵל רֹת

רֹת הַעֲדִינָה - הַנְּסִיכָה לְשַׁעֲבֵר - יִצְאָה לַשְּׂדֵה לְלַקֵּט
שִׁבְלִים לָהּ וְלַחֲמוּתָהּ הָרַעֲבוֹת. בָּעֵז, בַּעַל הַשְּׂדֵה,
הִבְחִין בָּהּ מִיָּד, הִיא הִתְכַּוְּפָה בְּצִנִּיעוּת וּבַעֲדִינּוּת
מִיַּחֲדָת בְּמִינָהּ.

"מִי הָאִשָּׁה הַזֹּאת?" הוּא שָׂאָל. "זֹאת רֹת, כִּלְתָּהּ
שֶׁל נַעֲמִי קְרוֹבָתָהּ", הִשְׁיבוּ לוֹ. מִיָּד צָוָה בָּעֵז לְתֵת
לָהּ לֶאֱכֹל וְאָמַר לָהּ:
"בְּתִי אֵל תֵּלְכִי לְלַקֵּט בַּשְּׂדֵה אַחֵר". הוּא גַם צָוָה עַל
אֲנָשָׁיו לְהַרְשׁוֹת לָהּ לְלַקֵּט גַּם יוֹתֵר מִהֶרְגִּיל לֹא
הִפְרָעָה.

מוֹזַלַּת רוּת

עֵיפָה, אֶךְ מְאֹשֶׁרֶת, חוֹזֶרֶת רוּת מִהַשָּׂדֶה
לְבֵית נְעָמִי תְמוּתָהּ וּבִידָהּ חֲבִילָה נִכְבְּדָת שֶׁל
שְׂבָלִים,

שֶׁהִיא אֶף הַכִּינָה אוֹתָן לְשִׁמוּשׁ.
"אֵיךְ הִצַּלְתָּ לְאַסֶּף כָּל כֶּךָ הָרִבָּה" מִתְפַּעֶלֶת נְעָמִי.
וְרוּת מְסַפֶּרֶת לָהּ פִּיטְד עֲזָרָה לָהּ הַיּוֹם בְּשָׁלִיחוֹת
בְּעֵז.

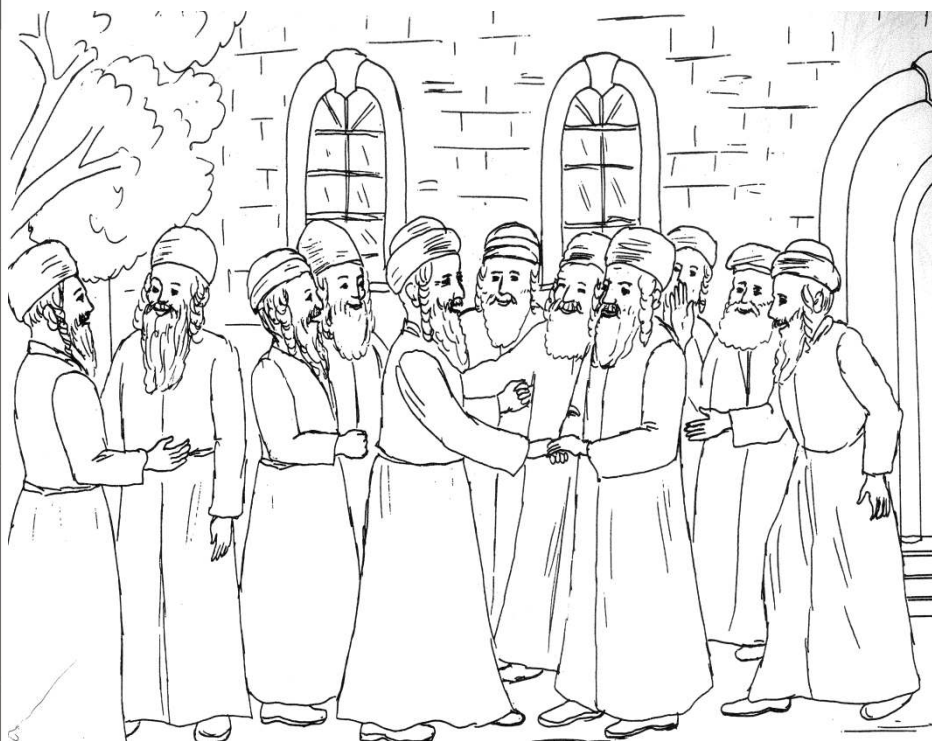
וְתֹאמֶר נְעָמִי "כָּרוּךְ הוּא לָהּ".
נְעָמִי מַצִּיעָה לְרוּת שְׂתַנָּשֵׂא לְבַעֵז, שֶׁהוּא קָרוֹב
לְאַלְיָמְלֹךְ,
וּבִכֶּךָ תִּטִּיב לְאַלְיָמְלֹךְ, תְּמִינָה הַמְנוּחַת.

בִּמְנַל רֹת

בְּשִׁמְחָה וּבִצְהָלָה אָחֳלוּ "מִנָּל טוֹב" לְבָבִי לְבַעֵז,
וּבִרְכוּתוֹ שִׁיזְכֶּה עִם רֹת לְהַקִּים דּוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל
וּקְדוֹשִׁים.

"יִתֵּן ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל בֵּיתְךָ כְּרָחֵל וּכְלָאָה
אֲשֶׁר בָּנוּ שְׂתִימָקוֹן אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל".

מוֹצֵלֶת רוּת

כִּמָּה מְאֻשֶּׁרֶת נַעֲמִי בִּילֵד שְׁנוּלִד לְכַלְתָּה רוּת!

וְלֹא רַק הֵן שְׂמֵחוּ, אֲלָא כָּל הַנָּשִׁים הַשְׂתַּתְּפוּ

בְּשִׂמְחָתָן

וְהוֹדוּ לָהּ עַל הַחֶסֶד שֶׁגָּמַל לְבֵית אֱלִימֶלֶךְ.

לִבּוֹ הִקְטִין הִזָּה קָרְאוּ "עוֹבֵד" וְהוּא אָבִיו שֶׁל יֵשׁוּ,

אָבִיו שֶׁל דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל - שְׁנוּלִד וְנִפְטָר בְּחַג

הַשְּׁבוּעוֹת.

דוד מלך ישראל חי וקיים

תַּכְמַת דָּוִד הַצֶּעִיר

אז נכנסה מחשבה רעה בלבו של האיש: "את הזקב הזה אקח לי, ואיש לא ידע!" בתשאי הריק את כל הפדים והחביא את הזקב בביתו. אחרי החתונה קנה דבש, מלא בו את הפדים עד שפתם, סגר את המרתף ולא ספר לאיש על מעשהו.

אחרי זמן מה - חזרה האלמנה מנסיעתה, הלכה אל המכר והוא ובקשה להחזיר לה את הפדים שנתנה לו לשמירה.

המכר קבל אותה בסבר פנים יפות.

"הנה הפדים שלך! לא נגעתי בהם! כמו שנתת אותם לי כך הם לפניך!" - אמר לאלמנה, והראה לה את הפדים שבמרתף - "אף אצונה לעבדי להביא אותם לביתך".

הודתה לו האשה מאד, והוא שלח את עבדיו להוביל את הפדים לביתה כפי שהבטיח, והיא הלכה עמהם לשמור את אוצרה. כשנשארה האשה לבדה, בקשה להסיר את הדבש מפי הפדים ולהוציא את הזקב, אבל אבוי! בכל הפדים מצאה רק דבש, ומזהבה לא נשאר מאומה!

ספקה האלמנה את פניה בצער, בכתה ורצה אל המכר לדרש את אוצר הזקב שהפקידה אצלו.

"מה את רוצה ממני? קרא האיש - פדים מלאי דבש נתת לי לשמור וכדים מלאי דבש החזרתי לך! מה שנתת לי קבלת בחזרה".

לא הועילו לאלמנה כל הבקשות והדמעות, האיש חזר ואמר:

"כדי דבש קבלתי, וכדי דבש החזרתי! לא חסר דבר!"

הלכה האלמנה להתאונן בפני השופטים אשר בבית המשפט.

- היש לך עדים, שראו אותך שמה זקב בפדים? שאלו השופטים.

בימי שאול המלך חיתה בישראל אלמנה עשירה. אחרי מות בעלה נשארה בודדה, כי לא היו לה בנים, וגם קרובי משפחה אחרים לא היו לה.

פעם הצרכה האלמנה לנסע בעגלן חשוב אל מקום רחוק בארץ אחרת. חששה להשאיר את אוצר הזקב אשר לה בביתה פן יבואו גנבים ויגנבוהו. מה עשתה? נטלה כדי חרס אחדים ומלאה אותם במטבעות הזקב שלה, ומלמעה שמה שכבה של דבש, כדי שאיש לא יפיר שיש זהב בפדים, ולא יחמד את האוצר.

מסרה את הפדים לאחד ממכריה, ובקשה לשמור אותם עד שתחזור מנסיעתה.

"קבל נא את פקדוני" - בקשה מן המכר - "ושמור אותו היטב! הפדים הללו יקרים לי מאד, הם כל רכושי ומיהם עלי להתפרנס כאשר אחזור".

קיבל האיש את הפדים, הבטיח לשמור אותם ושם אותם במרתף ביתו, והאלמנה יצאה בלב שקט חוצה לארץ והתעכבה שם חדשים אחדים.

באחד הימים עשה האיש שומר הפקדון סעדה לכבוד חתנת בנו. בקש להכין עוגת דבש גדולה לכבוד בזה את האורחים, והנה ראה שאין דבש בבית. פתאם נזכר, שהפדים אשר האלמנה הפקידה בידו הם מלאים דבש, וחשב: "אקח נא דבש מאותם הפדים! מחיר אקנה דבש אחר ואחזירו לכדיה של האלמנה. בודאי היתה מרשה לי לשאל מעט דבש מכדיה, כי הרי זה לכבוד סעודת מצוה!"

לקח האיש גר בידו, ירד אל המרתף והחל להוציא דבש מן הפד הקרוב לדלת. לפתע ראה משהו מתנוצץ לאור הנר, וכאשר המשיך במלאכתו גילה, שכל הפד מלא מטבעות זהב. מיד בנדק את יתר הפדים ומהר מצא, שגם הם מלאים זהב תחת שכבה דקה של דבש.

- לא! ענתה האשה - עשיתי זאת בסתר, כי פחדתי לגלות את הדבר הזה לאיש.

- אם כן, מה נעשה לך? אמרו השופטים, אם אין לך עדים, לא נוכל לעזור לך, אולי תנסי להתאונן אצל המלך שאול.

באה אל המלך, והוא שלח אותה לסנהדרין לבית הדין הגדול.

- היש לך עדים שהיה זהב בפדים? שאלו גם שופטי הסנהדרין.

- לא! ענתה האלמנה. - חששתי לגלות זאת למישהו.

אמרו גם השופטים שבסנהדרין:

- אם אין לך עדים לא נוכל לעזור לך, לא תוכלי לתבוע את האיש לדין.

חזרה האשה לביתה והיא הולכת ובוכה. בדרך פגשה חברת נערים רועי צאן, ביניהם היה גם דוד, שאז עוד לא היה מלך, כי אם נער בין נערים. ראה דוד את האשה הבוכה ורחם עליה.

- מה לך אשה שאת כה עצובה? שאל אותה.

ספרה לו האשה את צערה, לבסוף אמרה:

- כבר התאוננתי אצל השופטים ואצל המלך ואפילו בסנהדרין, ולא יכלו לעזור לי.

הרהר דוד רגעים אחדים ואחר כך אמר:

- שובי נא אל המלך שאול ובקשי ממנו, שיירש לי לחקור בדרך, בעזרת ה' תתגלה האמת! עשתה האשה כעצתו.

המלך חינך ותמה. "כי יתכן שנער יהיה יותר חכם מן השופטים שבסנהדרין?" אך בכל זאת הסכים, כי רצה לראות, מה יעשה דוד.

הלך דוד עם האלמנה לביתה ושלח לקרוא לאיש אשר אצלו הפקידה את הפדים.

בא האיש ודוד הצביע על הפדים ושאל:

- האם אתה בטוח שאלה הם הפדים שהאשה הזאת הפקידה בידך?
ענה האיש:

- בנדאי אני בטוח. את הפדים האלה נתנה לי לשמירה ואותם החזרתי! כבר אמרתי לה כן, ואינני יודע בכלל מה היא רוצה ממני.

שאל דוד גם את האלמנה:

- האם את בטוחה שאלה הם הפדים שהפקדת בידו?

- כן! בטוחה אני, ענתה גם האשה - אלה הם אותם הפדים, אבל בתוכם היו מטבעות זהב מתחת לדבש.

אמר דוד:

- טוב הדבר, עכשו הביאו לי כלים אחרים והכניסו בהם את כל הדבש!

עשו כדבריו, ומשגמרו, אחז דוד בפדים הרקים ושבר אותם אחד אחד, לעיני כל הקהל שהתאסף בבית האלמנה. התפלאו האנשים ולא הבינו מדוע עושה כן, אך דוד ידע היטב מה הוא מבקש. הוא חפש בין שכרי הפדים והנה מצא! באחד השכרים נדבקו שתי מטבעות זהב!

עמד הגנב נדהם, לא ידע עוד מה לומר. ואלו דוד פנה אליו בסבר פנים חמורות וצנה:

- לך, ומיד חזור לאלמנה את רכושך!

לא נסה עוד האיש לשקר והחזיר את כל הזהב שלקח עד למטבע האחרון.

שמעו המלך שאול וכל העם והבינו שאכן נתן ה' חכמה ותבונה בלבו של דוד הצעיר.

רבי אליעזר בן הורקנוס

ידע רבי אליעזר רק דבר אחד שהוא הולך
ללמוד תורה, אך לא ידע מהיכן יתפרנס,
ואף לחם לא היה לו. כֹּאֲשֶׁר התגבר עליו
הרעב - ובכיסו לא הייתה אף פרוטה, וכפסע
היה בינו לבין המות - אסף רגבי (חתיכות)
אדמה ואכל אותם...

עבר זמן, ומפיו של רבי אליעזר נדף
(נצא) ריח לא נעים (מפינו שלא אכל כלום
מלבד רגבי אדמה), וכֹּאֲשֶׁר ישב ולמד לפני
רבו, הרגיש הרבי בריח הרע.

פנה אליו רבן יוחנן בן זכאי ושאלו: "רבי
אליעזר בני, האם אכלת היום?"
רבי אליעזר שתק.

חזר רבן יוחנן על השאלה - ואלו רבי
אליעזר המשיך בשתיקתו.

כֹּאֲשֶׁר ראה רבן יוחנן, כי רבי אליעזר
אינו משיב, שלח תלמיד נאמן לאכסנייתו
(למקום ששם גר) לשאל את בעלי האכסניה
אם אכל שם.

ומה התברר ? -

בעלי האכסניה חשבו, כי בודאי אוכל
רבי אליעזר בבית רבו...

שלח רבן יוחנן להשיב להם: "גם אנו
חשבנו, כי בודאי אוכל הוא במקום בו הוא
ישן - בביתכם, בינינו וביניכם כמעט שלא
אבד (נפטר) רבי אליעזר מתוך רעב!"

קרא רבן יוחנן לרבי אליעזר ואמר לו:
"רבי אליעזר בני, כֹּשֶׁם שְׁנָדָךְ מפיך ריח רע
בשביל למוד התורה, כך תזכה, וריח התורה
הנפלא, אשר יצא בעוד ימים מוקדם, יתפשט
מסוף העולם ועד סופו..

אחד מגדולי תלמידיו של רבן יוחנן בן
זכאי היה רבי אליעזר בן הורקנוס. חשוב
ונכבד היה בעיני רבו, עד ששיבח אותו מאד
ואמר:

"אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים
ורבי אליעזר בן הורקנוס בכף השניה מכריע
את כלם!"

זאת אומרת, שגדלותו עולה על גדלותם
של כל חכמי ישראל.

איך הגיע רבי אליעזר לגדלות נעלה זו ?

לא תמיד ישב רבי אליעזר בבית המדרש.
כשעדין היה צעיר, היה עובד בשדות של
אביו, ועד גיל עשרים ושתים היה יוצא יום
יום לשדה, חרש ועדר, ובכל השנים הללו
לא למד אפילו פסוק אחד.

עוד כמה אחים היו לו לרבי אליעזר, וגם
הם עבדו עמו. הם חרשו במישור (במקום
ישר), והוא, מפנין שהיה ממחה במלאכה,
עדר בקר.

יום אחד, בשעה שעבד בשדה, נשברה
רגלה של הפרה, בעזרתה היה חורש, ומאז
לא היה יכול שוב לחרוש (החרישה במקום
ההם נעשתה בעזרת בהמה).

אך רבי אליעזר לא הצטער על כך כלל.
להפך. הוא אמר: "לטובתי נשברה רגל
הפרה, מעתה אוכל לעזוב עבודה זו, ואילך
ללמוד תורה"

עזב רבי אליעזר את בית אביו העשיר
ועלה לירושלים ללמוד תורה אצל רבן יוחנן
בן זכאי.

באחוזתו של הורקנוס המשיכו האחים לעבד את האדמה, ולא התענינו כלל בגורלו (במצבו) של אחיהם.

באחד הימים פנו האחים להורקנוס אביהם ואמרו:

"ראה, אבא, מה עולל (עשה) לך אחינו אליעזר: הפסיק לעבד ועזב אותך לעת זקנה: אבל אחרי מאה ועשרים (כשאתה תפטר מן העולם) ונצטרך להתחלק בירושה שתשאיר לנו, אז נדאי יבוא לבקש את חלקו!..."

שמע האב את טענת בניו ואמר: מחר אעלה לירושלים, ושם אדר נדר (הבטחה, שעל פי הדין אסור לאדם המבטיח לחזור בו ממנה) שלא אתן לבני רבי אליעזר שום חלק מכל רכושי הרב!"

באותו יום בו עלה הורקנוס לירושלים, ישבו בבית המדרש של רבן יוחנן בן זכאי כל גדולי ישראל והאזינו (הקשיבו) לדרשתו.

כאשר נכנס הורקנוס לבית המדרש, כבדו אותו והושיבו אותו בין נכבדי ירושלים.

כאשר סיים רבן יוחנן לומר את דברי התורה שלו, פנה אל תלמידו רבי אליעזר ובקשו, שימשיך הוא לדרש ולהסביר את הדברים לפני התלמידים.

עניו (אינו מחשיב את עצמו) היה רבי אליעזר, ובתחלה סרב (לא רצה) ואמר לרב, כי אינו יכול לדרש ברבים, אבל כל גדולי החכמים, ובראשם רבן יוחנן, הפצירו בו

דרש רבי אליעזר דרשה כה נפלאה, דברים אשר לא נשמעו כמותם מעולם, עד אשר על כל דבר שאמר, קם רבן יוחנן ונשקו על מצחו, ואלו רבי אליעזר היה שואלו: "רבי, אמת הדבר, שפך אתה למדת אותי?"

אך סיים רבי אליעזר את דרשתו, קם הורקנוס על רגליו ואמר לנאספים:

"רבותי, באתי הנה כדי לנדר, שבני רבי אליעזר לא יזכה בכלום מכל אשר אוריש לבני אחרי פטירתי, ועתה אומר אני את ההפך: את כל רכושי אני נותן במתנה לרבי אליעזר בני, ואילו אחיו לא יקבלו דבר!"

שמע רבי אליעזר את דברי אביו ונענה: "ואילו אני נודר נדר, שלא אקח מן הירושה יותר על אחי כלום ואתחלק עמהם שונה בשונה!"

(בקשוהו מאד), עד שנאלץ (היה מוכרח) למלא את בקשתם והחל לומר את דבריו.

משה רבינו שאל את עמ"י אם הם רוצים לקבל את התורה? עמ"י ענו: כל אשר דבר ה' נעשה.

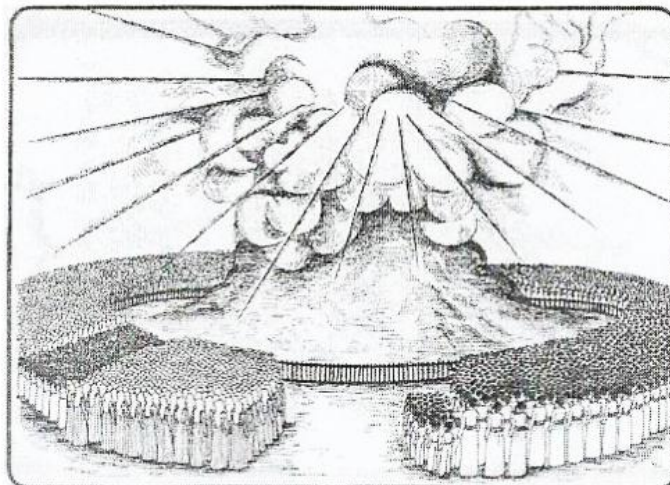
למחרת חזר מש"ר לה' לומר שעמ"י רוצים לקבל התורה.

בבוקר של מתן תורה היה על ההר קולות, וברקים, וענן כבד, וקול שופר חזק מאוד וכל עמ"י חרדו (פחדו) מאוד, וכל ההר היה מלא עשן כמו עשן של תנור כי ה' ירד עליו באש, והקול של השופר הולך ומתחזק, דבר שרק ה' יכול לעשות כי אצל בני אדם הקול הולך ונחלש.

📖 כל מי שהיה עיור או חרש או אילם התרפא במתן תורה.

עשרת הדברות

א. להאמין בה'	ו. לא תרצח
ב. לא תשתחוה לע"ז	ז. לא להתחתן עם אשה
ג. לא להישבע בשם ה'	ח. לא תגנב
ד. לשמור שבת	ט. לא להעיד עדות שקר
ה. לכבד אבא ואמא	י. לא לרצות את מה שיש
והשכר הוא אריכות ימים	לחבר

חג השבועות

חג השבועות יש בו הרבה מנהגים, שכולם באים לסמל את המעמד הגדול שהיה לעם ישראל מאז שנבחרו להיות עם – מיוחד, של הקב"ה יותר מכל העמים. לכבוד החג מסתפרים ומתרחצים ולובשים בגדים נקיים.

זמן מתן תורתנו

ביום זה קבלו עם ישראל את התורה הקדושה מהאייבישטער. אחרי יציאת מצרים כשהודיעו לעם ישראל, שבעוד חמישים ימים יתן הקב"ה את הדבר הכי יקר "התורה הקדושה" מיד התחילו בנ"י לספור את הימים "ספירת העומר". מרוב שהיו מצפים ליום הגדול ספרו כל יום אחד שתיים שלוש... עד שספרו 49 ימים. כמו ילד טוב שמחכה לקבל סידור אחרי חג השבועות, והילד סופר כל יום שעובר. עם ישראל טיהרו את עצמם כדי שיהיו ראויים לקבל את המתנה היקרה מאת השי"ת.

נעשה ונשמע

לפני שה' נתן את התורה לעם ישראל, הסתובב בין שאר העמים ושאל אותם, האם רוצים אתם לקבל את התורה, מיד שאלו הגויים מה כתוב בה, ענה להם ה' כתוב בתורה "לא תגנוב" שאסור לגנוב, וכתוב "כבד את אביך

ואת אמך", שצריכים לכבד ולשמוע בקול ההורים, וכתוב שצריכים לשמור את יום השבת. וכן אמר להם עוד מצוות שכתובות בתורה הקדושה, אבל הגויים האלה ענו שהם לא רוצים לקבל את התורה, אחרי שכל הגויים לא רצו לקבל את התורה. בא הקב"ה לעם ישראל ושאל אותם האם אתם מוכנים לקבל את התורה, ובני ישראל בכלל לא שאלו מה כתוב שם, אלא מיד ענו כל עם ישראל ביחד בקול רם "נעשה ונשמע", ומיד ירדו מלאכי השרת מן השמים, ושמו על ראשיהם של כל בני ישראל שני כתרים, אחד כנגד נעשה, ואחד כנגד נשמע.

הר סיני

מדוע נתנה תורה דווקא בהר סיני? לפני מתן תורה כשההרים שמעו שה' רוצה לתת את התורה הקדושה באו כל ההרים למדבר והתחילו לריב, מפני שכל הר רצה שיתנו את התורה עליו, וכל אחד מההרים התפאר שהוא הר יותר גדול ויפה מחבירו, ורק הר סיני שהוא הר נמוך עמד בצד כי היה עניו, ולא רצה לריב עם אף אחד ודווקא את ההר הנמוך הזה הר סיני שלא התגאה מול ההרים האחרים ועמד בצד בשקט, בחר הקב"ה אותו לתת את התורה הקדושה עליו, כדי ללמד לעם ישראל שבשביל ללמוד ולקיים את התורה צריך להתנהג בענווה, ואסור לריב.

שלשת ימי הגבלה

שלושה ימים לפני קבלת התורה עשה משה רבינו סימן סביב הר סיני, עד לאותו סימן, מותר לבני ישראל לגשת, אסור לעבור את הגבול, ואפילו לנגוע בהר היה אסור, ובשלושת הימים התכוננו בני ישראל לקבלת התורה וקידשו וטיהרו את עצמם.

ניסים גדולים קרו לעם ישראל לקראת היום הקדוש הזה כל החולים נתרפאו. מי שהיה חרש ולא שמע נרפא לו האוזניים והתחיל לשמוע, ומי שהיה אילם יכול היה לדבר, מי שהיה עיוור יכול היה לראות וכן הלאה, וכל זה עשה ה' כדי שכל היהודים יוכלו לקבל את התורה.

מתן תורה

בשעה שנתן הקב"ה את התורה היה העולם שקט, כל הבריאה שקטה.

ציפור לא ציצה, שור לא געה, החמור לא נער, הכלב לא נבח, החתול אל ילל, הזבוב לא זמזם, האנשים לא דברו, המלאכים לא נאמו.

רק קול השופר הלך וחזק, ההר היה אפוף אש ועשן, מכוסה בענן קולות וברקים, ותוך כדי כך שמעו קול יוצא מאת הקב"ה "אנכי ה' אלוקיך" "לא יהיה" ומרוב פחד פרחו נשמתם, והקב"ה הכניס בהם בחזרה את נשמתם, ובקשו שרוצים לשמוע את מפי משה רבינו כי הם לא מסוגלים לשמוע מפי ואלוהים אמר להם את עשרת הדברות

א. אנכי ה'. ב. לא יהיה. ג. לא תשא. ד. זכור את ה. כבוד את. ו. לא תרצח. ז. לא תנאף. ח. לא תענה. י. לא תחמוד.

שמות החג

א. **שבועות** – כי עד יום זה ספרו בני"י שבע שבועות של ספירת העומר.

ב. **חג הקציר** – משום שזמן החג בעונת קציר החיטים שקוצרים את התבואה החדשה, ומהתבואה החדשה היו מקריבים בחג השבועות את שתי הלחם.

ג. **יום הבכורים** – שמיום זה מתחילים להביא מהפירות של שבעת המינים: חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רימון, זיתים, תמרים לבית המקדש כדי להודות להקב"ה על הפירות הטובים שנתן לנו. ביכורים – זה מלשון "בכור" ובכור הכוונה ראשון, כמו הראשון שבמשפחה קוראים לו בכור, אותו דבר הפרי הראשון שמתחיל לגדול מביאים לירושלים

לכהן בשמחה בתופים ובמחולות לשמוח ולהודות לה'.

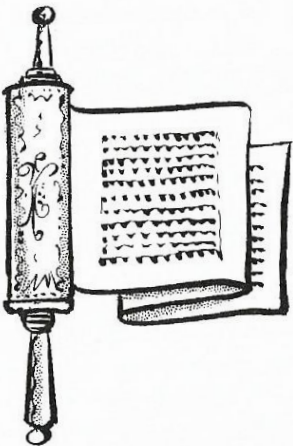
ד. **זמן "מתן תורה"** משום שביום זה ניתנה תורה לעם ישראל.

ה. **עצרת** – ביום טוב כולם עוצרים, ולא עושים מלאכה.

בכל חג יש מצוה מיוחדת לחג. פסח – מצות, סוכות – 4 מינים, ר"ה – שופר, בשבועות – רק "עצרת", לא עושים מלאכה.

מגילת רות

♦ בריחת אלימלך ומשפ' מהעניים.

♦ עונש לאלימלך ובניו.

♦ רות הולכת עם נעמי וערפה עוזבת.

♦ נישואי בועז עם רות.

♦ לידת עובד, שולשלת דוד המלך.

נוהגים לקרוא מגילת רות בחג השבועות

♦ בחג השבועות נולד דוד המלך וגם נפטר ביום זה, דוד המלך יצא מרות ולכן קוראים בחג השבועות את מגילת רות.

♦ נעמי ורות חזרו בזמן קציר חיטים, וגם שבועות חל בעונת קציר החיטים.

♦ בזמן מתן תורה בני"י נכנסו תחת כנפי השכינה וכן רות נכנסה תחת כנפי השכינה.

יְהֵא רַעְוֹא קִדְמָךְ רַתְפַּתַּח לְבָאִי
בְּאַזְרִייתָא.

בְּרוּךְ הוּא אֱלֹקֵינוּ שֶׁבְּרָאֵנוּ
לְכְבוֹדוֹ, וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים
וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת, וַחַיֵּי עוֹלָם
נָטַע בְּתוֹכֵנוּ.

נָגִיל וְנָשִׂישׁ בְּזֹאת הַתּוֹרָה כִּי
הִיא לָנוּ עוֹז וְאַזְרָה.

מנהגי החג

♦ נוהגים לאכול מאכלי חלב בחג השבועות וכן עוגות העשויות דבש, כי התורה נמשלה לחלב ודבש, כמו שכתוב: "דבש וחלב תחת לשונך".

וכן משום שכאשר בני חזרו ממתן תורה לא יכלו לאכול בכלים היות והם היו טרפים, ולאכול בשרי גם לא יכלו היות ואורך זמן לשחוט לבדוק ולמלוח את הבשר, לכן אכלו רק חלבי.

♦ נוהגים לקשט את בית הכנסת וגם את הבית בעשבים, פרחים ושושנים יפים, זכר שגדל על הר סיני פרחים ושושנים.

♦ נוהגים שבביל שבועות אחרי הסעודה לא הולכים לישון, אלא הולכים לבית הכנסת ללמוד תורה כל הלילה עד הבוקר, להתכונן לקבלת התורה.

הכנה לקבלת התורה

התורה היא חיינו

פעם אחת נסעו באוניה סוחרים ואיתם תלמיד חכם. בזמן הנסיעה התפאר כל סוחר בסחורה שלו. כ"א חשב שהסחורה שלו היא המוצלחת. ישב הת"ח לידם ולמד. שאלו אותו הסוחרים – איפה הסחורה שלך? אמר להם הסחורה שלי הכי יקרה משל כולכם. חשבו הסוחרים שאין לו שום סחורה וסתם אומר להם כך. לפתע הגיעו שודדים ולקחו את כל הסחורות והאוצרות של הסוחרים, והם

נותרו בלי שום דבר. הגיעו ליבשה בלי כסף ובלי סחורה ולא היה להם אפילו מה לאכול. הסתובבו ברחובות ולא ידעו מה יעשו. רק התלמיד חכם נכנס לבית כנסת והתחיל ללמוד. ראו היהודים תלמיד חכם שאלו אותו אם יש לו מה לאכול, ואיפה לישון. כששמעו שאין לו מקום מיד הזמינו אותו אל ביתם. בדרך לביתם ראו אותו הסוחרים המסכנים ובקשו ממנו שיעזור להם – אמר להם הסחורות שלכם אפשר לקחת ממכם,

הסחורה שלי אף אחד לא יכול לקחת אותה ממני – זו התורה! התורה שווה יותר מכסף ומזהב, יותר מכל הסחורות.

שרינו "טוב לי תורת פיך"

ס'איז בעסער צו לערנען די הייליגע תורה מער פון אלע גאלד און זילבער.

(בתרגום: יותר טוב ללמוד את התורה הקדושה מאלפי זהב וכסף)

תַּפְּלַת הַשַּׁל"ה לְהַצִּלַּח הַיְלָדִים

זה לשון השל"ה הקדוש במסכת תמיד פרק נר מצווה ענייני תפילה:

אמנם כגון דא, צריך אני לאודעי ולפרסם סדר התפילות שמצאתים בקונטרסו של אחד המדקדקים הדבקים בה', וסידר סדר ותפילה לעצמו, לכל ענין המצטרך לו, והכל יפה בעתו, ובזה מראה כי משליך על ה' יחבו בכל ענייניו... וביותר צריך זירוז להתפלל שיהיה לו זרע כשר עד עולם. ואגב, כל צרכיהם וזיווגם, מה' יצא הדבר. ולבי אומר, שעת רצון לתפלה זו

בערב ראש חודש סיון

הוא החודש שבו נתנה התורה, ואז נקראים בנים לה' אלהינו. וראוי לישב בתענית ביום ההוא, הוא ואשתו, ויתעוררו בתשובה, ויתקנו כל ענייני הבית, איסור והיתר, ושומאה ושחרה, וכל העניינים, ויתנו צדקה לעניים חגונים. ואם אפשר לבעל להתענות אז הפסקה מה טוב ומה נעים, ועל כל פנים יהיה תענית גמור ככל דיני תענית צבור.

וזו הנוסחא של התפלה:

אֱתָהּ הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ עַד שְׁלֹא בָרָאתָ הָעוֹלָם, וְאַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ מִשְׁבָּרֶאתָ הָעוֹלָם, וּמֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל. וּבָרָאתָ עוֹלָמְךָ בְּגִין לְאַשְׁתַּמּוֹדֵעַ אֱלֹהֶיךָ בְּאַמְצָעוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְדוֹשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּתָהּ, "בְּרֵאשִׁית", בְּשִׁבִּיל תּוֹרָה וּבְשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל. כִּי הֵם עָמְדוּ וְנִחַלְתָּךְ, אֲשֶׁר בְּחֶרֶת בָּהֶם מִכָּל הָאֲמוֹת, וְנָתַתָּ לָהֶם תּוֹרָתְךָ הַקְדוֹשָׁה, וְקִרְבָּתָם לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. וְעַל קִיּוֹם הָעוֹלָם וְעַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה בָּא לָנוּ מִמֶּךָ ה' אֱלֹהֵינוּ שְׁנֵי צוּרִים. כְּתִבְתָּ בְּתוֹרָתְךָ "פָּרוּ וּרְבוּ", וְכִתְבְתָּ בְּתוֹרָתְךָ "וְלַמִּדְתֶּם אֹתָם אֵת בְּנֵיהֶם". וְחִכּוֹנָה בְּשִׁתִּיחַן אַחַת, כִּי לֹא לְתַחוּ בָרָאתָ כִּי אִם לְשִׁבְתָּ, וְלִכְבוֹדְךָ בָּרָאתָ יְצִרְתָּ אֶף עֲשִׂיתָ, כְּדֵי שֶׁנִּהְיָה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי כָל עָמְדָה בֵּית יִשְׂרָאֵל יוֹדְעֵי שְׁמְךָ וְלוֹמְדֵי תּוֹרָתְךָ:

וּבְכֵן אָבוֹא אֵלֶיךָ ה' מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וְאֶפִּיל תַּחֲנֹנִי, וְעֵינֵי לְךָ תְּלוּיֹת עַד שֶׁתַּחֲנֵּנִי וְתִשְׁמַע תַּפְּלָתִי, לְהַזְמִין לִי בָּנִים וּבָנוֹת, וְגַם הֵם יִפְּרוּ וְיִרְבּוּ הֵם וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, לְתַכְלִית שְׂהֵם וְאֲנִי כָּלְנוּ יַעֲסֻקוּ בְּתוֹרָתְךָ הַקְדוֹשָׁה, לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֵת כָּל דְּבָרֵי תִּלְמוּד תּוֹרָתְךָ בְּאַחֲרֶיהָ, וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ לְאַחֲרֶיהָ וּלְיִרְאָה אֵת שְׁמֶךָ:

שַׁבַּת טִישׁ

אָבִינוּ

אָב הַרְחֵמוּ, תֵּן לְכָלנוּ חַיִּים אָרְפִּים וּבְרוּכִים, מִי כְמוֹךְ אָב הַרְחֵמוּ
זוֹכֵר יַצּוּרֵינוּ לְחַיִּים בְּרַחֲמִים, זְכַרְנוּ לְחַיִּים נִצְחָיִים, כְּמוֹ שֶׁהַתְּפִלָּה
אֲבָרָהם אָבִינוּ "לוֹ [יִשְׁמְעָאל] יִחְיָה לְפָנֶיךָ", וּפְרָשׁוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרָכָה,
בְּיָרְאָתְךָ:

כִּי

עַל כֵּן, בָּאתִי לְבַקֵּשׁ וּלְחַנּוּ מִלְּפָנֶיךָ, שִׁיְהֵא זֶרְעִי וְזֶרַע זֶרְעִי עַד עוֹלָם זֶרַע
כָּשֶׁר, וְאֵל יִמְצָא בִּי וּבְזֶרְעִי וּבְזֶרַע זֶרְעִי עַד עוֹלָם שׁוֹם פָּסוּל וְשִׁמְץ, אֵךְ שְׁלוֹם
וְאַמֶּת וְטוֹב וְיִשָּׁר בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וּבְעֵינֵי אָדָם, וְיִחְיוּ בְּעָלֵי תוֹרָה, מְאֹרֵי מִקְרָא, מְאֹרֵי
מִשְׁנָה, מְאֹרֵי תַלְמוּד, מְאֹרֵי רִזָּא, מְאֹרֵי מִצְוָה, מְאֹרֵי גּוֹמְלֵי חֲסָדִים, מְאֹרֵי מַדּוּת
תְּרוּמִיּוֹת, וְיַעֲבֹדוךָ בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה פְּנִימִית, לֹא יִרְאָה חִיצוֹנִית, וְתֵן לְכָל גּוֹיָה וְגוֹיָה
מִהֶם דֵּי מַחֲסוֹרָם בְּכַבּוֹד, וְתֵן לָהֶם בְּרִיאּוֹת וְכַבּוֹד וְכֶסֶד, וְתֵן לָהֶם קוֹמָה וְיָפִי וְחַן
וְחֶסֶד. וְיִחְיָה אַהֲבָה וְאַחֲוָה וְשְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וְתִזְמִין לָהֶם זְוֹגִים חֲגוּגִים מְזֻרַע תַּלְמִידֵי
חֲקָמִים, מְזֻרַע צְדִיקִים, וְגַם זְוֹגִים יִחְיוּ כְּמוֹתָם כָּל אֲשֶׁר הַתְּפִלָּתִי עָלֵיהֶם, כִּי זָכְרוֹן
אַחַד עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן:

אַתָּה

ה' יוֹדֵעַ כָּל תַּעֲלוּמוֹת, וּלְפָנֶיךָ נִגְלוּ מַצְפּוֹנֵי לִבִּי, כִּי כוֹנֵנִתִי בְּכָל אֱלֹה
לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ וְלְמַעַן תוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, עַל כֵּן עֲנֵנִי ה' עֲנֵנִי,
בְּעִבּוֹר הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים אֲבָרָהם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וּבְגִלְגָּל תּוֹשִׁיעַ בָּנִים לַחַיּוֹת הַעֲנָפִים
דּוֹמִים לְשִׁרְשָׁם, בְּעִבּוֹר דָּוִד עַבְדְּךָ רֶגֶל רַבִּיעִי בְּמִרְפָּכָה, הַמְּשׁוֹרֵר בְּרוּחַ קְדֻשָּׁה:

נְשִׁיר

הַמַּעֲלֹת אֲשֶׁר־כָּל יִרְאֵה ה' הַחֵלֶךְ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכַל
אֲשֶׁר־יִכָּרֵךְ וְטוֹב לָךְ: אֲשֶׁר־יִכָּרֵךְ כַּגֶּפֶן פִּרְיָהּ בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּנִיךָ כִּשְׁתִּילִי
זִיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ: הִנֵּה כִּי כֹן יִבְרַךְ גִּבּוֹר יִרְאֵה ה': יִבְרַכְךָ ה' מִצִּיּוֹן וּרְאָה
בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וּרְאָה בָנִים לְבָנֶיךָ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

אָנָּה

ה' שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה יָקִים בָּנוּ תַּפְסוּק, וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּךָ אָמַר
ה', רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בְּפִיךָ, לֹא יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ
וּמִפִּי זֶרַעךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעךָ אָמַר ה' מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

יְחִיּוּ לְרַצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

לרפואת חיה הענדל בת חנה גיטל תחי'